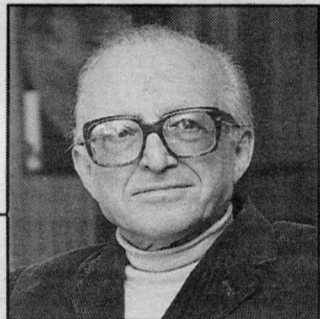

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

Coses
de la tele

El dibuixant valencià Ernest Guasp, durant el seu exili a Mèxic i en el transcurs de la Segona Guerra Mundial, va publicar una caricatura plena de gràcia i d'agudeses. Els aliats havien efectuat un bombardeig sobre Roma i alguns bombes van caure a la zona arqueològica de la ciutat.

En Guasp va dibuixar un guia que menava un grup de turistes i els deia:

—Ara, senyores i senyors, visitarem les ruïnes de les ruïnes de Roma.

M'hi ha fet pensar, per culpa dels insondables mecanismes de la memòria, l'atac aeri dels aliats sobre l'Iraq, com a represàlia contra la tossuderia de Saddam Hussein a no considerar-se vençut. Era com si els poderosos d'aquest món proclamessin als quatre vents:

—Ara, senyores i senyors, tornarem a derrotar d'una manera total el totalment derrotat Saddam Hussein.

La primera cosa que es va posar en evidència és que l'Iraq no té fotogènia bèl·lica. Es veu que fa de mal retratar: vist per televisió queda borrós, no hi ha manera de saber què hi passa, almenys si jutgem per les imatges que en dóna la cadena americana CNN. I això que aquesta important emissora no s'està mai de ventar-se que ens servirà, en rigorós directe, els esdeveniments més transcendents. En aquesta ocasió (em refereixo a l'atac aeri alià del 13/1/93) la CNN va prodigar una imatge que fou recollida per una colla de cadenes. S'hi veia una mena de colomar emblanquinat, o potser era un contenidor d'un model poc conegut o qualsevol cosa difícil d'identificar. Fos el que fos, era a la part baixa de la pantalla, sota un cel nocturn amb uns puntets blancs semblants a flocs de neu, sense que es pogués assegurar res de res. Tot era fosc, mal enfocat i tremoladís. La veu de fons del locutor explicava que allò eren les primeres vistes de la contundent acció aliada i feia l'efecte que l'home estava excitat —una excitació estudiada, profes-

sional— per tal de convèncer-nos que presenciàvem un esdeveniment històric.

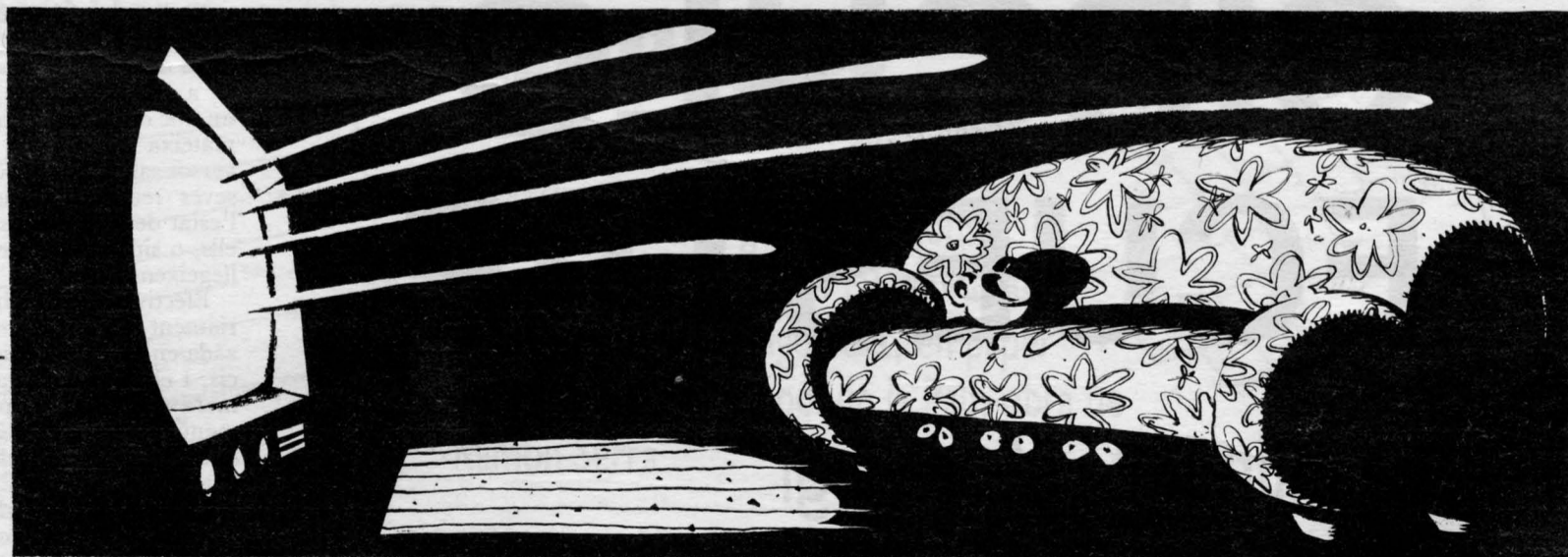
Em permeto de retreure que, ara fa dos anys, la CNN també ens va defraudar. Ens havia promès que ens permetria de seguir punt per punt la Guerra del Golf, còmodament asseguts davant del televisor. Els resultats foren molt diferents: les escenes de cels obscurs i llumetes voladores, repetides amb escasses variants, era tot el que varen donar de si els serveis tècnics de la CNN. A mi em va quedar la impressió (i ara la ratifico) que si haguessin encarregat un muntatge idoni a la Fura dels Baus la cosa hauria tingut un aire més verídica, més estremidor. Al capda-

vall, hi ha qui diu que les escenes de l'arribada de l'home a la Lluna foren filmades en uns estudis secrets del desert de Nevada. En fi: "Si no és veritat, és ben trobat."

L'altra cara sorprenent de la televisió és que alternaven aquestes escenes malgirbades amb documents gràfics d'arxiu, mostrant els imponents portaavions nord-americans, molt ben captats de llum i de color, però sense especificar que, en aquells moments televisius, tinguessin res a veure amb guerres del Golf. Hi afegien aparicions d'un Saddam Hussein amb aspecte de ben peixat, reunint-se amb els caps del seu exèrcit i proclamant la guerra santa contra els infidels. No se'l veia gens espantat.

En canvi (i ja que parlem de TV) és curiós que amb la guerra dels Balcans no s'hi hagi estalviat cap detall de virtuosisme tècnic, amb primers plans de ferides espantoses i amb una infinitat de morts i de destruccions que esfereixen. Aleshores, ¿què passa? ¿Potser és veritat el que han assegurat alguns comentaristes internacionals, en el sentit que els aliats tenen més por a una reacció de l'Iran, els veïns de l'Iraq, que no pas als empipaments de Saddam Hussein? És possible que quan apareguin aquestes ratlles ja s'hagi desxifrat la incògnita.

Pere Calders

ESPINOSA